
[2019-82-RE](#)

Causa 2019-82-RE

(Cejudo Peña c/ BPA i AREB)

Número de registre 512-2019. Recurs d'empara

Aute del 21 de gener del 2020

BOPA núm. 7, del 29 de gener del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 de novembre del 2019, per la representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 31 d'octubre del 2019, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, que desestima el recurs d'apel·lació d'aquesta part interposat contra la sentència del 8 de maig del mateix any de la Secció Civil del Tribunal Unipersonal de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la sentència impugnada, que ordeni a la Sala Civil de dictar-ne una de nova en el sentit interessat per aquesta part i que declari la condemna de la part adversa al pagament de les costes processals;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. La representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña va presentar una demanda laboral contra la societat Banca Privada d'Andorra, SAU (BPA) i contra l'Agència Estatal de Resolucions d'Entitats Bancàries (AREB), en què sol·licitava que aquestes entitats fossin condemnades a pagar-li solidàriament, a més de les costes processals, 109.749,61 € en concepte d'indemnització per acomiadament, més els interessos legals des de la contesta a la demanda, així com la declaració i la cotització d'aquests imports a la CASS.

1.2. El 8 de maig del 2019, la Secció Civil del Tribunal Unipersonal de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual acordava desestimar íntegrament la demanda presentada contra la BPA i apreciava l'excepció peremptòria de manca de legitimació passiva de l'AREB, absolent la BPA de tots i cadascun dels pediments efectuats en contra seva, i tot això amb imposició de les costes processals de la instància al demandant.

1.3. La representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i, el 31 d'octubre del 2019, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament la decisió de la primera instància, imposant a l'apel·lant el pagament de les costes processals de la segona instància.

1.4. El 22 de novembre del 2019, la representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 31 d'octubre del 2019, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- Atesa la transmissió de l'administració de la BPA a l'AREB, el recurrent que havia iniciat la seva relació laboral amb la BPA l'any 2007, va signar amb l'administrador de la BPA designat per l'AREB, una addenda del seu contracte que comportava diverses modificacions. Entre aquestes, destaca la clàusula 4, relativa a les indemnitzacions en cas de finalització de la relació laboral, redactada de la manera següent:

"4.1. En el supòsit que durant el decurs dels dos primers anys a comptar des de la data de transmissió es produeixi l'acomiadament no causal del Treballador, el Treballador, a més de tenir dret a percebre la indemnització prevista al Codi de Relacions Laborals per a l'acomiadament no causal -i prenent en compte la seva antiguitat des de l'inici de la relació laboral-, gaudirà dels beneficis socials previstos a l'apartat 5.1.b) del Conveni regulador de la resolució de Banca Privada d'Andorra, SA en l'àmbit laboral i socio-professional, de data 2 de setembre de 2015 i la seva Addenda de data 8 de març de 2016, durant els terminis que allà es detallen.

4.2. En cas de terminació de la relació laboral per liquidació de l'Empresari, el Treballador tindrà dret a: (i) percebre la indemnització regulada al Codi de Relacions Laborals per als acomiadaments no causals, prenent en compte la seva antiguitat des de l'inici de la relació laboral; (ii) a gaudir dels beneficis socials previstos a l'apartat 5.1.b) del Conveni regulador de la resolució de Banca Privada d'Andorra, SA en l'àmbit laboral i socio-professional, de data 2 de setembre de 2015 i la seva Addenda de data 8 de març de 2016, durant els terminis que allà es detallen, comptats a partir de la data de terminació de la relació laboral.

4.3. L'import de la indemnització de la qual es parla en els punts 4.1 i 4.2 anteriors podrà ser superior però mai inferior a la següent quantitat 178.681,84€ bruts (125.432,28€ de compensació econòmica i 53.249,56€ de preavis), que correspon a la indemnització que hagués percebut en cas d'acomiadament a la data de transmissió."

- Segons el parer d'aquesta part, del redactat de l'apartat 4.3 de la clàusula esmentada no es

desprèn cap limitació temporal i, per tant, la garantia de la indemnització mínima pactada no es troba condicionada a cap temporalitat. Considera que aquesta limitació només existia en relació amb els beneficis sociolaborals previstos en l'apartat 1.

- Al·lega que la interpretació d'aquesta clàusula contractual s'ha de fer a favor del treballador en aplicació del principi legalment recollit a l'article 4 del Codi de relacions laborals.

- Per aquest motiu, considera que la conclusió a la qual arriba la Sala Civil -és a dir, la limitació temporal de l'aplicació de la clàusula i la relació entre els diferents apartats que la conformen- és irracional i il·lògica, o fruit d'un error evident, i no està fonamentada en Dret, perquè contradiu l'article 4 abans esmentat.

- També discrepa de la Sala Civil quan considera que la clàusula contractual és clara i no mereix interpretació.

- Manifesta que per tal com aquesta conclusió no s'ajusta a la realitat per error o per irraonabilitat, aquesta esdevé arbitrària i, per consegüent, és contrària als principis continguts a l'article 3.2 de la Constitució.

- També al·lega que les interpretacions diferents de la clàusula objecte del litigi no poden perjudicar a la part treballadora i, de manera general, a la part que no va efectuar-ne la redacció, la qual hagués hagut de fer-se en un únic paràgraf i sense argücies d'interpretació en perjudici del treballador.

- Finalment, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la sentència impugnada, que ordeni a la Sala Civil de dictar-ne una de nova en el sentit interessat per aquesta part i que declari la condemna de la part adversa al pagament de les costes processals.

2.2. Argumentació jurídica de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- El recurrent interpreta de manera diferent del batlle el contingut de la clàusula 4 esmentada; la Sala Civil declara que la lectura efectuada per la Batllia és correcta quan afirma que el pacte contingut a l'apartat 1 d'aquesta clàusula no és d'aplicació, ja que només es va preveure cas que l'acomiadament tingués lloc durant els dos primers anys de la relació laboral, comptats a partir de la data de transmissió. Així mateix, l'apartat 3 següent tampoc era d'aplicació per tal com estava directament relacionat amb els apartats 1 i 2.

- Considera que el redactat és clar i que no hi ha cap mena de dubte en què la indemnització establerta en l'apartat 3 només es podia donar en cas de comiat en el termini de 2 anys o en cas de liquidació de l'empresari. Per tant, no hi ha lloc a invocar el principi *in dubio pro operario*.

- Destaca que dels escrits mateixos del demandant i de la seva confessió en judici es desprèn que va firmar l'addenda de manera lliure, conscient i amb plena comprensió del seu sentit, en particular, d'aquesta clàusula 4.

- En relació amb la responsabilitat solidària de la BPA i de l'AREB, considera que sí és d'aplicació la jurisprudència en la matèria citada per la Batllia, ja que no es basava únicament en la manca de fonaments invocats pel demandant, sinó que es determinava com a principi, entre d'altres, que la Llei de l'AREB va concebre aquesta entitat com a destinada a gestionar els processos de resolució i a

exercir les restants facultats que li atribueix la Llei 8/2015 en el marc d'un procés de caràcter administratiu, la substitució del Consell d'Administració i de la direcció general del banc per un administrador designat no comporta la desaparició de la personalitat del banc, ni tampoc una confusió de qualsevol natura entre el banc i l'AREB, o un canvi en la persona de l'empresari, per tant, la BPA manté la qualitat d'empresari en el sentit del Codi de relacions laborals.

- Conclou que aquestes consideracions s'apliquen perfectament en el cas actual i totes les actuacions dutes a terme per part de l'AREB en relació amb el recurrent ho van ser només en la seva qualitat d'administradora, sense que es puguin admetre les circumstàncies diferents al·legades, ja que no hi ha hagut una transmissió d'empresa en el sentit de l'article 11 del Codi de relacions laborals i que cas d'existir una negligència o una manca de diligència per part de l'AREB, aquesta responsabilitat personal no es pot fonamentar en el contracte laboral.

- També determina que si el comiat és legal en relació amb la BPA, ho és necessàriament en relació amb l'AREB i no existeix cap actuació per part seva, com a administradora, que sigui destacable.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara objecte d'aquesta causa ha estat interposat de conformitat amb allò que preveuen els articles 86 i següents de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. S'adreça contra una resolució ferma de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, sense que s'hagi formulat un incident de nul·litat d'actuacions. La part recurrent està plenament legitimada *ad processum*, en haver estat demandant en el procés originari.

El recurs s'ha presentat en forma legal i dins el termini hàbil fixat per la Llei. L'escrit conté totes les exigències de l'article 36 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. I no hi ha, per tant, motius formals per a la inadmissió del recurs.

No obstant tot l'anterior, és procedent efectuar l'anàlisi *in limine litis* sobre si la infracció denunciada té contingut constitucional o si s'adverteix una falta manifesta d'aquest element essencial que, en definitiva, suposa un principi de legitimació *ad causam* per al recurs d'empara. En aquest cas, allò que pretendria el recurrent en empara seria prosseguir el seu itinerari jurisdiccional i arribar a aquest Tribunal Constitucional com si es tractés d'una darrera instància ordinària o d'un òrgan judicial creat per determinar si les decisions acordades amb anterioritat són contràries a la legislació ordinària, o contenen algun error material rellevant que obligui a anul·lar-les i a produir-ne unes altres respectuoses amb la legalitat vigent.

3.2. La part recurrent en empara al·lega substancialment la vulneració del seu "*dret fonamental a la jurisdicció de l'article 10 de la Constitució andorrana, en la seva concreta vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i mancada d'errors evidents*". I la primera qüestió que s'ha de resoldre és la de saber si el fet que la decisió d'instància pugui estar mancada d'"errors evidents" constitueix, o no, un vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, que és el concepte emprat a l'article 10 del text constitucional.

És una realitat incontrovertible que en nombroses resolucions d'aquest Tribunal Constitucional es fa referència al concepte d'"error evident" en analitzar el dret a la jurisdicció i la concreció d'aquest dret en l'obtenció d'una decisió fonamentada en Dret. Cal, però, efectuar alguna matisació. En primer terme, convé tenir present que els conceptes d'"error de fet" i d'"error de dret", quan es projecten

sobre els fets o els fonaments jurídics de la pretensió deduïda en judici, constitueixen uns dels supòsits històricament típics del recurs de cassació i, en aquest sentit, atès que el Tribunal Constitucional no és un tribunal de cassació, no és procedent que es pronunciï sobre aquestes matèries. La jurisprudència d'aquest Tribunal ha entès substancialment que un error evident pot ser rellevant constitucionalment només quan es produeixi, es projecti i afecti a la fonamentació de la resolució recorreguda en empara, de manera que trenqui la gènesi lògica de la fonamentació i la dugui a una conclusió il·lògica, incongruent, arbitrària o absurda.

3.3. En substància, el recurs no insisteix en el fet que la decisió no estigui fonamentada en Dret, sinó que subratlla que la sentència de la Sala Civil –i també la del Tribunal Unipersonal de la Batllia, que és confirmada íntegrament en segona instància- incorre en error evident en interpretar els tres paràgrafs de la clàusula 4 "*Indemnitzacions en cas de terminació de la relació laboral*" de l'addenda del 4 de maig del 2016 als anteriors contractes del 4 d'octubre del 2007 i del 12 de novembre del mateix any. De manera que, segons el parer del recurrent, el paràgraf 4.3 s'havia d'aplicar en tot cas, mentre que les resolucions judicials van coincidir en considerar que només s'aplicava als supòsits dels punts 4.1 i 4.2. També considera que es va produir un error evident perquè no es va efectuar la deguda aplicació del principi *in dubio pro operario*, recollit i incorporat a l'article 4 del Codi de relacions laborals. S'ha de remarcar en tot cas que la controvèrsia en la instància, no va abastar la totalitat del contingut de la relació laboral sinó que es va concretar estrictament en la quantia de la indemnització per l'acomiadament.

Tal i com hem assenyalat en el fonament jurídic anterior i d'acord amb una constant i uniforme doctrina jurisprudencial, la interpretació d'una clàusula contractual correspon fonamentalment al tribunal d'instància. El recurrent, legítimament tindrà la seva. Altres operadors jurídics podrien tenir-ne una d'igual, de similar o de contrària. Allò que és decisiu, però, és que les dues sentències produïdes en les dues instàncies, efectuen una interpretació que es fonamenta a bastament, que no pot considerar-se contrària a la lògica i que no du a una conclusió incongruent, absurda o arbitrària. I, com a corol·lari de l'anterior, tampoc es pot considerar que s'hagi desconegut la regla d'evidència clàssica de *res ipsa loquitur*.

En efecte, bona part del fonament de dret segon de la sentència recorreguda, després d'exposar l'argumentació del recurrent en apel·lació, es dedica a fonamentar la que finalment és la decisió final. Efectua una interpretació literal de la clàusula controvertida i manifesta que en trobar-la clara (*in claris*) no és necessària cap interpretació (*non fit interpretatio*) que vagi més enllà del sentit literal de les paraules utilitzades. Tampoc entén que el redactat pogués ser considerat confós ni que traduís una acció malintencionada de l'empresa. I conclou el raonament afirmant que la clàusula va ser acceptada per l'interessat de manera lliure, conscient i amb la plena comprensió del seu sentit.

D'altra banda, resulta manifest que el recurs d'empara no es projecta sobre la qüestió plantejada a la instància en relació amb la manca de legitimació passiva de l'AREB, ni amb la seva eventual responsabilitat solidària conjuntament amb la de la BPA, primitiva entitat que va ostentar la condició de part empresarial en la relació laboral amb el recurrent. Per tant, no és procedent pronunciar-se sobre aquest tema particular.

No es pot, doncs, considerar que s'hagi produït cap error evident en la fonamentació de la decisió recorreguda, ni que aquest fet hagi causat indefensió al recurrent. Per consegüent, el seu recurs està mancat manifestament de contingut constitucional i no pot ser admès a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2019-82-RE interposat per la representació del Sr. Joan Cejudo Peña contra la sentència del 31 d'octubre del 2019, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 21 de gener del 2020.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat